

BESTANDSPLAN FOR HJORTEVILTFORVALTNING 2019-2021.
for
VESTRE OG SØNDRE RØMSKOG ELGVALD

Valdansvarlig: Anders Stang

MÅLSETTING.

Bestandsplanen tar sikte på å opparbeide og forvalte en elg- og rådyrstamme som er sunn og frisk og med gunstig aldersfordeling. Forvaltningen skal skje ut fra et økonomisk og biologisk bærekraftighetsprinsipp. Dette innebærer at stammen ikke skal være så stor at den svekker sitt eget beitegrunnlag og forringer skogens økonomiske avkastning mer enn hva som kan forsvares med utgangspunkt i elgstammens egen verdiproduksjon.

PLANOMRÅDET.

Området består av

- Sundsrud Skog som ligger i Rømskog kommune og grenser i syd mot Flaten-Trosterud Skog og Marker kommune, i øst mot Rømsjøen, i nord mot jaktområdet Haukenesfjella og i vest mot vassdraget Vortungen-Risen. Arealet er ca. 38.000 dekar. Korrigert for store vann er jaktarealet litt i overkant av 36.000 dekar. Bortsett fra omtrent 40 dekar dyrket mark og noen få boliger består området av skogsmark av vekslende bonitet samt mye vann og myrer. Området består av skog under foryngelse/ungskog, yngre produksjonsskog og gammel skog. Arealfordelingen viser noe mer furu- enn granarealer, begge med løvinnblanding i ungsbogen.
- Flaten-Trosterud Skog som ligger i Rømskog kommune og grenser over en strekning på ca. 10 km i syd og øst mot Sverige, i vest mot Langvannet og Marker kommune, og i nord mot Sundsrud Skog på vestsiden av Rømsjøen, og mot Nedre Ringsby på østsiden av sjøen. Arealet er på 26 900 dekar. Korrigert for vann over 250 dekar er jaktarealet på 26 400 dekar. Området består av ca. 270 dekar dyrket mark og for øvrig variert skogsmark med vekslende, men overordnet gode boniteter.
- Området Haukenesfjella som ligger i Rømskog kommune grenser i vest mot Hakabrueidet og Steinsvika, mot nord mot Sagtjenn og Vortungsbekken, mot øst mot Rømsjøen og mot syd mot Sundsrud Skog. Arealet er på 10 476 dekar.

Vestre og Søndre Rømskog elgvald utgjør følgelig til sammen et jaktbart areal på ca. 73 000 dekar.

Elgvaldet har til sammen 3 jaktlag, Flaten-Trosterud Skog, Sundsrud Skog og Vestre Rømskog Grunneierlag. Valdansvarlig fordeler valdets kvote for det enkelte år på de tre jaktlagene i samråd med jaktlagene. Ved eventuell uenighet mellom de enkelte jaktlag skal arealet i det enkelte jaktlag avgjøre.

ELGSTAMMEN.

Anslagene over bestandens størrelse bygger først og fremst på "Sett elg" skjemaet samt erfaringer fra jakten og daglig arbeid i skogen.

Etter at ulven gjorde sitt inntog i Rømskog ble elgstammen først redusert, senere steg den noe igjen for på nytt å synke de siste årene. Ulvens predasjon er kraftigst i områdene nær hiet. Mens områder langt unna nesten kan synes uberørt av predasjon, kan nærområdene nesten tømmes for elg. I og med at hiet ikke ligger på samme sted hvert år, vil belastningen kunne variere i stor grad. Dette betyr at vi må vente svingninger i bestanden for de enkelte områder innen valdet gjennom året, men også fra år til år.

BEITEGRUNNLAG.

De senere års beiteundersøkelser har vist at beitegrunnet var under press, det er bare få og små ROS planter, mens det er betydelig beite på bjørk og furu. Fortsatt er det en del skade i havreåkre.

SKADEGJØRERE.

Ulven har medført et alvorlig problem for hjorteviltforvaltningen i kommunen. En familiegruppe kan ta 120 - 150 elg i året. Predasjonen er aldri jevn over hele reviret. Når man skal planlegge avskyting for noen år frem i tid er det umulig å vite om ulven vil være tungt tilstede eller fraværende i jaktområdet i planperioden.

I tillegg har vi fått hjortelusflua som i store konsentrasjoner indirekte kan ta liv av til og med voksen elg. Vi vet i dag alt for lite om denne flua til å kunne forutse hvilken innflytelse den vil ha på elgstammen i de nærmeste årene, men det vi har sett virker skremmende. De siste årene har ikke problemet vært av stor betydning, men noen dyr med redusert hårvekst er observert.

SKJØTSEL AV OMRÅDET.

Dagens skogbruk tar i stadig større grad sikte på å legge forholdene til rette for annet enn bare tømmerproduksjon, derunder også forholdene for elg og andre dyrearter. Vi vil fortsette utsettingen av saltslikk for elg og rådyr når dette er tillatt.

AVSKYTING.

I løpet av siste treårs planperiode er det i valdet skutt til sammen 47 dyr av en kvote på 75.

Viltnemda har i mange år vist oss den tillit at vi har hatt romslige rammer for avskytingen. Til gjengjeld har jaktlederne i løpet av jakten måttet vurdere daglig om jakten bør stoppes eller om avskytingsmønsteret bør endres.

Vi mener at en kvote på 55 dyr i treårsperioden for Valdet til sammen kan være passe. Et viktig grunnlag for dette er at vi tar sikte på å skyte ca. 50 % kalv, og vi vil være meget restriktive på uttak av produksjonsdyr ved å ta ut et meget begrenset antall voksne kuer og voksne okser. Vi vil i tillegg i stor grad fortsatt spare mellomstore okser. Eksperter mener det er viktig med store okser for å få bedekket kuene i første brunst og derved øke slaktevektene på kalvene og etter hvert hele elgstammen. Vi vil ta sikte på noenlunde lik fordeling mellom hunddyr og hanndyr for dyr 1 ½ år og eldre, muligens noe høyere andel hanndyr.

Men dessverre må vi være forberedt på at det kan bli betydelige avvik fra en slik plan. Vi vil understreke at forslaget om 55 dyr på tre år kan være optimistisk. Det bygger på det tidligere anførte tillitsforholdet mellom Viltnemda og jaktlederne. Av hensyn til risikoen for overbeiting og at vår bedømmelse av bestanden kan være for pessimistisk, vil et romslig, øvre tak gi oss en mulighet om elgstammen utvikler seg bedre enn antatt.

Rådyrstammen i området har vært økende de siste årene. Dette skyldes i stor grad en meget forsiktig avskyting. Blant annet har vi igjen observert rådyr «langt til skogs». Når det har vært lov har vi foret rådyr om vinteren. Gaupa er hovedpredator, men også ulven tar rådyr. Selv om vi i området har skutt langt under tildelt kvote, vil vi av prinsipielle grunner ønske fri avskyting av rådyr. Det kan innvilges når planområdet er 20 ganger minstearealet, hvilket er tilfelle i dette valdet. Da vil rettighetshaver ha det fulle ansvar for fornuftig forvaltning av stammen. Vi vil fortsatt sørge for å forvalte rådyrstammen etter de samme forsiktighetsprinsipper som før.

Vi vil som hovedregel begynne jakten etter 5. oktober for å la oksene i størst mulig grad gjennomføre bedekkingen før jakten begynner.

Det vil bli ført statistikk over registrerte og felte dyr både ved ”Sett elg” skjemaet og på annen måte. Alle felte elger vil bli veid. Dyrehodene vil ligge fremme til inspeksjon i en uke etter felling. Deretter blir de fjernet av hygieniske grunner.

Vesentlig avvik fra godkjent bestandsplan:

1. Det er aldri vesentlig avvik dersom det skytes yngre dyr enn det som er vedtatt i bestandsplan og plan for årlig avskyting.
2. Bestandsplanområdet kan årlig, og etter egen vurdering, overskride vedtatt plan for årlig avskyting med inntil 10 % av antallet i vedtatt plan for årlig avskyting. Avviket rettes i løpet av planperioden.
3. Hvis avskytingen ligger under kvoten ett år, kan dette etter valdets egen bestemmelse, tas igjen i de påfølgende år av planperioden. Tilsvarende skal overskyting ett år rettes opp påfølgende år. Ved planperiodens slutt faller ubenyttet kvote bort.
4. Kommunen kan nedklassifisere dyr når det er tydelig mindreverdig i forhold til gjennomsnittsvekta til aldersklassen.

SIKKERHET VED ELGJAKTEN

Både Sundsrud Skog og Flaten-Trosterud Skog har utarbeidet et detaljert regelverk for deltakere i elgjakten. Dette skal trykke:

- Sikkerhet for jegerne
- Ivaretagelse av kvaliteten på kjøttet

1950 Rømskog, 30.04.2019.

Arnt Astrup

Peder Stang

Kristian Myrvold

Rømskog Kommune

Vedlegg: Regler for deltakere i elgjakt i Sundsrud Skog
Regler for deltakere i elgjakt i Flaten-Trosterud Skog